

Handläggare
Oscar Hammar
Telefon: 08-508 25 248

Till
Socialnämnden
2021-09-28

Mer relevant än någonsin. Biblioteksplan för Stockholms stad 2022-2025.

Svar på remiss från kommunstyrelsen Stockholms stad Dnr
KS 2021/850.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar
på remissen *Mer relevant än någonsin - Biblioteksplan för
Stockholms stad 2022-2025*.

Fredrik Jurdell
socialdirektör

Veronica Wolgast Carstorp
biträdande förvaltningschef

Sammanfattning

Mer relevant än någonsin - Biblioteksplan 2022-2025 ska ersätta
Stockholm stads tidigare biblioteksplan *Här är världen större –
biblioteksplan 2016-2020*. Den nya biblioteksplanen 2022-2025
behandlar bibliotekens roll i Stockholms stad och pekar ut
riktningen för bibliotekens utveckling och verksamhet de
kommande åren. Biblioteksplanen lyfter fem strategiska
förflyttningar för biblioteksverksamheten de kommande åren:

- Från bokryggar till levande litteratur
- Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling
- Från kopieringsrum till samhällsuppdrag
- Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden
- Från erbjudande till inbjudande

Socialförvaltningen
Avdelningen för stadsövergripande sociala
frågor

Storforsplan 44, 9 tr
Box 44
12321 Farsta
Telefon 08-508 25 248
oscar.hammar@stockholm.se
start.stockholm

Förvaltningen ställer sig positiv till biblioteksplanen 2022-2025 och
föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens
tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden remitterat *Mer relevant än någonsin - Biblioteksplan 2022-2025*. Denna nya biblioteksplan ska ersätta Stockholm stads tidigare biblioteksplan *Här är världen större – biblioteksplan 2016-2020*. Biblioteksplan 2022-2025 behandlar bibliotekens roll i Stockholms stad och lyfter strategiska förflyttningar för biblioteksverksamheten de kommande åren.

Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, samtliga stadsdelsnämnder i staden, Stockholms stadshus AB, kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor samt Svensk biblioteks förening region Stockholm, Uppsala och Gotland.

Remissvaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 1 oktober 2021.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 22 september 2021. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 23 september 2021.

Ärendet

Biblioteksplan 2022-2025 behandlar bibliotekens roll i Stockholms stad och pekar ut riktningen för bibliotekens utveckling och verksamhet de kommande åren. Biblioteksplanen lyfter fem strategiska förflyttningar för biblioteksverksamheten de kommande åren:

- Från bokrygg till levande litteratur
- Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling
- Från kopieringsrum till samhällsuppdrag
- Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden
- Från erbjudande till inbjudande

I biblioteksplanen beskrivs de strategiska förflyttningarna kortfattat på följande sätt:

Från bokrygg till levande litteratur

Biblioteket ska lyfta samlingen och synliggöra den. För att göra det behövs såväl ökat utrymme som helt nya arbetssätt. Det behövs mer

plats bland hyllorna och fokus på att visa upp litteraturen, knyta an till händelser i omvärlden, koppla ihop nya böcker med gamla och knyta band mellan böcker och användare. Det är mötet mellan bok och människa som är målet. Nyttjandet av beståndet och den totala utlåningen ska öka markant.

Från bibliotekets bestånd till stockholmarnas samling

Biblioteket ska gå från många lokala biblioteksbestånd till en gemensam boksamling. Detta görs genom en modern logistikkedja liksom e-handeln, där en gemensam logistikcentral och en utvecklad infrastruktur för transporter och reservationer är nödvändiga delar. Det görs också genom en översyn av lånevillkor och reservationsavgifter, liksom digitala system för att underlätta för stockholmarna att låna och för bibliotekets medarbetare att arbeta med litteraturen. En biblioteksverksamhet som utgår från ett Stockholmsgemensamt bestånd ger stockholmarna en bättre och mer jämlik tillgång till samlingarna, samtidigt som mängden transporter kan minskas och resurserna inom biblioteksverksamheten nyttjas bättre.

Från kopieringsrum till samhällsuppdrag

Biblioteket ska säkerställa medborgarservice och demokratisk samhällsvägledning inom biblioteket, samt att utveckla innehållet i takt med förändringar i samhället som har bäring på bibliotekets lagstadgade uppdrag. Detta görs genom att bättre använda biblioteksrummet och digitala kanaler för infrastruktur och vägledning, genom rekrytering av nödvändig kompetens samt genom samarbete med stadsdelar, näringsliv och civilsamhälle.

Från biblioteket mitt i byn till bibliotek i hela staden

Biblioteket ska, som ett komplement till de lokala biblioteken, tydliggöra en ambition att etablera ett nodbibliotek i varje stadsdelsområde, där biblioteksrum och verksamhet formas efter behoven i ett större närområde än det allra mest lokala. Detta görs genom att rusta och utveckla större bibliotek som redan idag har ett stort upptagningsområde och genom att skapa nya där det behövs. Det görs genom att öka tillgänglighet och öppettider på de lokala biblioteken, exempelvis genom meröppet och förtroendeöppet, vilket innebär att biblioteket kan användas även utan närvarande personal. Det görs genom att rusta och utveckla de lokala biblioteken. Det görs också genom att stärka och utveckla det uppsökande och rörliga biblioteksarbetet. Bibliotekets digitala verksamheter, tjänster och utbud binder samman de fysiska platserna och kompletterar varandra.

Från erbjudande till inbjudande

Biblioteket ska gå från erbjudandet i fokus till upplevelsen i fokus. Detta görs genom förbättrade möjligheter till medskapande för bibliotekets användare. Det görs genom ett tydligt värdskap och ett välkomnande bemötande. Det görs genom attraktiva och moderna digitala tjänster. Det görs genom metodiskt trygghetsskapande arbete. Det görs också genom nödvändiga rumsliga förbättringar och välkomnande entréer.

Med utgångspunkt i en beslutad biblioteksplan kommer sedan kulturnämnden att fatta beslut om en strukturplan. Efter beslutad biblioteksplan kommer även verksamhetsplaner tas fram där biblioteksplanens inriktning ska konkretiseras i praktisk verksamhet.

Jämställdhetsanalys

Biblioteksplan 2022-2025 bygger på en bred datainsamling från en mängd olika parter. I datainsamlingen har de eftersträvat en så jämn könsfördelning som möjligt samt en i övrigt bred spridning av demografiska faktorer, i syfte att få en så bred och väl representerad bild som möjligt. I skapandet av biblioteksplanen har det därmed funnits en god medvetenhet och ambition att bedriva verksamhet på ett jämställt sätt. Detta är en bra grund för att biblioteksplan 2022-2025 och det fortsatta konkreta arbetet i Stockholm stads bibliotek bygger på ett medvetet arbete gällande jämställdhet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positivt inställd till biblioteksplan 2022-2025 och ställer sig bakom den utveckling och inriktning som biblioteksplanen beskriver. Biblioteksplanen lyfter ett flertal utvecklingspunkter som förvaltningen anser är positiva ur ett socialtjänstperspektiv.

Biblioteksplan 2022-2025 bygger på en bred datainsamling där en mängd olika parter har bidragit. Barn och unga har varit en av de parter som varit med och bidragit till datainsamlingen.

Biblioteksplanen lyfter även specifikt barn och unga som en bärande del av bibliotekets användare. Detta visar på att barnens perspektiv har fått komma fram och blivit omhändertaget samt att de är identifierade som viktig målgrupp, vilket är något som förvaltningen ser positivt på. Biblioteksplanen beskriver även att samverkan med skolor och förskolor är viktig för att få barn att besöka bibliotekets verksamheter. Förvaltningen ser positivt på denna ambition till samverkan. Genom denna samverkan kan barn

som annars inte kommer i kontakt med biblioteket i sin vardag kunna introduceras och få tillgång till bibliotekets verksamheter.

Utöver samverkan med skolor och förskolor så lyfter biblioteksplanen även att samverkan ska ske med civilsamhällets organisationer för att kunna erbjuda forum och mötesplatser som stödjer och bidrar till dessa organisationers verksamheter, exempel på verksamheter är läxhjälp, språkcaféer och språkträffar. Biblioteksplanen lyfter även att bibliotekslagen fastställer att folkbiblioteken är till för alla och att särskild uppmärksamhet ska ägnas åt fyra prioriterade målgrupper:

- Personer med funktionsnedsättning
- Nationella minoriteter
- Personer med annat modersmål än svenska
- Barn och ungdomar

Förvaltningen anser att denna typ av samverkan med civilsamhällets organisationer är av stor betydelse för att nå dessa prioriterade målgrupper som kan ha stor nytta av bibliotekets verksamheter. Förvaltningen vill även betona vikten av att samverkan kan ske mellan biblioteken och andra interna verksamheter inom staden. Genom en bred samverkan mellan biblioteken och externa samt interna verksamheter kan flera viktiga målgrupper nås och positiva synergieffekter kan uppnås anser förvaltningen.

Biblioteksplanen lyfter att biblioteken bedriver en samhällsviktig verksamhet som är öppen för alla som behöver ta del av information, sköta grundläggande medborgarärenden och studera, utan krav på motprestation. I linje med detta är förvaltningen positivt inställd till biblioteksplanens ambition att öppna flera biblioteksnoder i staden och öka tillgängligheten till biblioteken. Förvaltningen anser att det är av stor vikt att bibliotekens verksamheter finns representerade i samtliga stadsdelsområden samt att bibliotekens verksamheter anpassas efter de behov som kan finnas i närområdet och specifika stadsdelar.

I linje med att öka tillgängligheten så lyfter även biblioteksplanen att en ökad digitalisering ska ske för att ge stockholmarna ökad tillgång till bibliotekens utbud. Förvaltningen ser positivt på detta men vill betona vikten av att stöd bör ges till personer som inte behärskar digitala verktyg, så att inte personer blir uteslutna från den ökade tillgången enbart för att de inte kan använda digitala verktyg i samma utsträckning som andra personer.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen *Mer relevant än någonsin – Biblioteksplan för Stockholms stad 2022-2025*.

Bilagor

1. Mer relevant än någonsin. Biblioteksplan för Stockholms stad 2022-2025.
2. Tjänsteutlåtande från kulturnämnden.